

Ramazan 2022 - gün 24

Devlet: **Sudan ve Güney Sudan**

GENEL BİLGİLER

SUDAN	GÜNEY SUDAN
Nüfus (milyon):	
45,7 m.	13,6 m.
Yer (km ²):	
1.886.100 km ²	644.000 km ²
2,5 x TR	TR'nin 84%
16 x BG	6 x BG
Başkent:	
Hartum (6 milyon)	Cuba (0,7 milyon)
Din:	
Müslüman 93%	Hristiyan 61%
Hristiyan 5%	Putperest 30%
Putperest 2%	Müslüman 7%

Bugünkü Sudan ve Güney Sudan devletleri, Eski Antlaşma'da "Kûş" ('Kyuş' gibi okunuyor) olarak geçiyor. Mesela: "Musa Kûşlu* bir kadınla evlenmişti. Bundan dolayı Miryam'la Harun onu yerdiler." (Say 12:1). O Mısır'ın güneyinde güçlü bir devlet idi. Hatta bugüne kadar en fazla piramid Mısır'da değil, ama Sudan'da bulunuyor.

Dünyanın en uzun ırmağı olan Nil'in iki kolu var: bir tanesi Etyopya'dan geliyor, ona 'Mavi Nil' denilir. Öbürü, Afrika'nın ortasından, Viktorya Gölü'nden çıkıp Uganda ve Sudan'dan geçiyor. Ona 'Beyaz Nil' denilir. Mavi Nil ve Beyaz Nil, Sudan'ın başkenti olan Hartum'da birleşip kuzeye doğru akmaya devam ediyorlar; Mısır'daki Kahire'den geçip Akdeniz' boşatıyorlar.

Sudan sırayla Osmanlı İmparatorluğu'nun, Mısır'ın ve İngiltere'nin kontrolü altındaydı. 1881 Muhammad Ahmad bin Abdallah kendini Mehdi, yani bir çeşit Mesih ve kurtarıcı, ilan etti ve 18 sene İngilizlere karşı savaştı. Ama Sudan ancak 1956 İngiltere'den kopup bağımsız oldu.

Ve maalesef, Sudan gene huzura kavuşmadı: kuzey ve güney tarafları o kadar aşırı farklı idi ki, aralarında iki kere iç savaş oldu (1955-72 ve 1983-2005 arasında). Toplam 2.500.000 kişi öldü. En sonunda 09.07.2011 tarihinde güney bölgeler ayrılıp bağımsız bir devlet oldu: 'Güney Sudan', Cuba adındaki kasaba da yeryüzünde en genç başkent oldu.

Ama ne yazık ki, 2011'de özgürlüğe kavuştuktan sonra, Güney Sudan halkının gene de huzur içinde yaşama fırsatları olmadı. 2013 Güney Sudan İç Savaşı başladı ve 2020'e kadar sürdü. Gene ölelerin sayısı çok yüksek: 400.000 !!

1983'ten beri Sudan'da şeriat, yani müslüman kanunu, uygulandı. O da müslümanlar ve hristiyanların arasındaki ilişkileri tamamen bozdu. Müslümanlar onbinlerce hristiyan ve putperest öldürdü; bir de o kadar kişi köleleştirip sattılar.

Bunun en büyük suçlusunu, Omar al-Başir idi. Aslında bir general olup 1989'dan 2019'a kadar otuz yıldan fazla Sudan'ın diktatörü idi. Sonra askeri bir darbeye indirildi ve mahkemeden iki yıl hapis cezası verildi (sağda).

Yeni hükümeti Al-Başir'in yaptığı bütün haksızlıklarını düzeltereğini ilan etti: devlet 30 yıl içinde kiliselerin ne kadar binaları ve topraklarına el koyduysa, hepsi geri verilecek. İsa'nın Doğuş Bayramı devlet bayramı olarak ilan edildi. 2019'da mesihçiler ilk defa sokaklarda serbest gezip İsa'yı öven yürüyüşler yaptılar.

Sudan'daki mesihçiler buna ne kadar sevindilerse de, tam olarak hükümete güvenmiyorlar. Ayrıca, hükümetin politikası değiştiyse de baskı azaldıysa da, fanatik müslümanlar, aile ve köyden gelen baskılar kalkmadı, aynı şiddetle devam ediyorlar.

Gene de bütün Sudan'da yüzlerce yeni ev grubu oluştu, hatta yeni kilise binaları yapıldı. Güney Sudan ayrı devlet olunca, çoğu hristiyan Kuzey Sudan'dan oraya kaçtı. Ama iç savaş patlak vermesinden sonra çoğu geri döndü. Hartum'daki kiliseler dolup taşıyorlar. 2000 yılında 11 kilise varken, 2019'da sayısı 72'ye ulaşmıştı.

Dua edelim:

- Rabbe Sudan'da baskının azalması ve yeni özgürlük için şükür ediyoruz. Oradaki kardeşlerimiz bu zamanı ve özgürlüğü hikmetli bir biçimde kullansınlar, Sudan'daki arapların anlayacağı şekilde müjdelesinler.
- Rab özellikle SAT7 Arapça televizyon programını kullansın. Sağdaki fotoğrafta Barnaba Koko kardeşimiz 9 yıldan beri çok başarılı bir televizyon programı sunuyor.

- Sudan ve şimdi Güney Sudan'da kırk yıldan beri süren iç savaşlar ve karışıklıklar yüzünden milyonlarca kişi öldü, sakatlandı ve evsiz kaldı. Rab bütün acı çekenlere teselli versin. Yardım getiren organizasyonlar da serbestçe yardım dağıtabilsinler.
- Devam eden çatışmalar yüzünden daha da yüzbinlerce kişi Kuzay Sudan'dan Güney Sudan' kaçıyorlar. Güney Sudan'da tam bir din özgürlüğü vardır. Dua edelim ki, o kişiler orada müjdeyi duyup imana gelsinler. Ve bir gün memleketlerine dönünce, kendi kasabalar ve köylerde topluluk kursunlar.
- Milyonlarca kişi Sudan'dan başka devletlere sığınıp mülteci oldu. Özellikle Amerika, Kanada ve Batı Avrupa'da. Gittikleri her yerde topluluk kurdular ve yeni memleketlerinde şahitlik yapıyorlar (mesela: Finlandya kadar küçük bir devlette artık 10 tane Sudanlı kilise bulunuyor). Dua edelim, Rab onları müslümanlara da müjdelemek için kullansın.

Sudan'da birbirlerinden çok farklı halklar ve milletler yaşıyor. Kuzey'de daha beyaz tenli Sudan Arapları, ve güneyde çok daha koyu renkli doğu Afrika halkları.

